

STRATEGIA DE INVESTIȚII ȘI CREDITARE A BID

2025 – 2027

CUPRINS:

1. Introducere	3
Definiții și abrevieri	4
2. Concluzii relevante pentru Strategia de Investiții și Creditare a BID, desprinse din analiza și testarea pieței.....	5
2.1 IMM-uri și companii inovatoare	5
2.2 Agricultură și sector agroalimentar.....	6
2.3 Infrastructură și dezvoltare locală	6
2.4 Tranziția climatică	8
2.5 Sinteza deficitelor de finanțare identificate	8
3. Strategia de Investiții și Creditare; Produse financiare propuse, beneficiari finali	9
3.1 Obiective strategice conform Strategiei de afaceri a Băncii	9
3.2 Modalități de intervenție (canale de distribuție)	10
3.3 Activitatea în nume propriu: produse financiare propuse, beneficiari finali	10
3.3.1 Ajutorul de stat	10
3.3.2 Lista instrumentelor financiare și a produselor ce vor fi oferite de Banca	12
3.4 Activitatea pe baza de mandate	17
3.4.1 Ajutorul de stat în contextul activităților sub mandat	17
3.4.2 Mandat din partea statului roman: preluarea activității de la Exim Banca Românească	17
3.4.3 Mandat pentru activitatea de Administrare Fonduri Europene	17
3.4.4 Alte mandate posibil de preluat în administrare	18
3.5 Activități excluse indiferent de modalitățile de intervenție	19
3.6 Valoarea adăugată a activității Băncii raportată la instrumentele financiare aflate deja în implementare pe piața din România	20
3.7 Volume de finanțare estimat a fi oferite în piață de Banca în primii 3 ani de activitate.....	21
4. Principiul „Do no significant harm” și promovarea unei economii de neutralitate climatică și a unei dezvoltări sustenabile	21
5. Apetitul la Risc.....	23
6. Mobilizarea resurselor.....	23

1. Introducere

Banca de Investiții și Dezvoltare S.A. (denumită în continuare Banca) este instituție de credit, având drept unic acționar statul român, prin Ministerul Finanțelor. Banca a fost înființată prin Hotărârea de Guvern nr. 1204/2022 emisă în virtutea Legii nr. 207/2022 *“pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România”*.

Strategia de Investiții și Creditare (SIC) a BID reflectă abordarea integrată a Băncii, orientată către sprijinirea MIMM-urilor în general, dar și punctual a celor nou înființate de tipul start-up, inovatoare sau active în agricultură, precum și dezvoltarea infrastructurii publice și susținerea tranziției către o economie verde.

Strategia de Investiții și Creditare se bazează pe o analiză și testare a pieței, pe bune practici internaționale în materie de instrumente financiare, fiind fundamentată pe principii de sustenabilitate și eficiență.

Prin utilizarea de instrumente financiare diversificate, precum garanții de portofoliu, garanții individuale, împrumuturi directe – în primii trei ani de activitate, până la maturizarea operațională, urmate apoi și de instrumente de capital sau alte produse specifice scopului său, BID își asumă un rol important în facilitarea accesului la finanțare a IMM-urilor, precum și în înlesnirea finanțării proiectelor viabile de infrastructură ale entităților publice, atât locale și regionale, cât și naționale.

Strategia de Investiții și Creditare prezintă instrumentele financiare care urmează să fie implementate de către BID în următorii trei ani, împreună cu opțiunile potențiale de implementare, dar și perspectivele pe termen lung.

Pentru a fundamenta elaborarea acestei strategii, dar și pentru a se asigura o legătură directă între viziunea, misiunea și activitățile Băncii, a fost necesară o evaluare ex-ante a pieței în care Banca va activa (ex-ante market assessment).

Aceasta a fost realizată în perioada ianuarie-aprilie 2024 și derulată împreună cu experți ai Băncii Europene de Investiții și a permis identificarea disfuncționalităților în finanțarea IMM-urilor, a fermelor și afacerilor din agricultură, precum și a infrastructurii și dezvoltării municipale.

Pe baza acestor concluzii, Banca a dezvoltat propuneri privind produse financiare potențiale care să abordeze lacunele identificate în piață, precum și modalități de implementare pentru acestea.

Mai mult, pentru a asigura alinierea cu nevoile pieței, în perioada august-septembrie 2024, propunerile de produse financiare au fost supuse consultării cu bănci și alți intermediari financiari, precum și cu municipalități și întreprinderi publice din România, într-un exercițiu de testare de piață (market testing).

Prezenta SIC integrează perspectivele și concluziile rezultate în urma acestor consultări, inclusiv o formă simplificată a produselor financiare propuse. Fișele complete de produs sunt dezvoltate intern, derivate din concluziile formulate în urma procesului de evaluare a pieței (market assessment) și a celui de testare.

Documentul de față definește prioritățile strategice și produsele financiare ale BID, pentru perioada 2025-2027 menite să abordeze lacunele de finanțare identificate pe piață și a oferi sprijin specific atât pentru sectorul privat, cât și pentru autoritățile publice locale.

În procesul de dezvoltare al produselor sale financiare, Banca își menține angajamentul ferm față de conformitatea cu reglementările europene și legislația națională privind ajutorul de stat și integrarea aspectelor legate de sustenabilitatea climatică, în linie cu Actul său Constitutiv.

2. Definiții și abrevieri

ABER = Agricultural Block Exemption Regulation

BID = Banca de Investiții și Dezvoltare S.A.

DNSH = „do no significant harm” („a nu prejudicia în mod semnificativ”)

ESG = Environmental, Social, Governance

ETS = Sistemului UE de Comercializare a Emisiilor

EU = Uniunea Europeană

FIBER = Fisheries Block Exemption Regulation

GBER = General Block Exemption Regulation

GES = Gaze cu efect de seră

MIMM = Microîntreprinderile, Întreprinderile Mici și Mijlocii

MEO = Market Economy Operator (Operator în economia de piață)

ODD = Obiective de dezvoltare durabilă

ONU = Organizația Națiunilor Unite

PNDR = Programul Național Dezvoltare Durabilă

PNIESC = Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice

PNRR = Planul Național de Redresare și Reziliență

PR = Programe Regionale

SGEI = Servicii de interes economic general

UAT = Unități Administrativ Teritoriale

3. Concluzii relevante pentru Strategia de Investiții și Creditare a BID, desprinse din analiza și testarea pieței

3.1 IMM-uri și companii inovatoare

- **Deficiențe structurale:** IMM-urile din România sunt orientate predominant către piața internă, mai puțin integrate în lanțurile valorice globale, mai puțin capitalizate și tind să se specializeze în activități cu valoare adăugată redusă; investițiile și inovația sunt astfel concentrate mai mult în rândul firmelor multinaționale, care sunt puternic integrate în lanțurile valorice globale. IMM-urile se confruntă cu provocări suplimentare legate de plățile întârziate de la entități private sau publice, probleme tot mai mari legate de costurile de producție, costurile forței de muncă, disponibilitatea personalului calificat, concurența și identificarea de clienți.
- **Acces limitat la finanțare:** în perspectiva celor identificate mai sus, IMM-urile întâmpină dificultăți semnificative în obținerea creditelor, cu o rată de respingere a cererilor de finanțare de aproape trei ori mai mare decât media UE. În plus, doar jumătate dintre IMM-uri obțin suma completă solicitată. De asemenea, costul ridicat al finanțării și cerințele de garanție sunt identificate ca obstacole importante pentru IMM-uri. Această situație limitează investițiile, modernizarea și extinderea lor. În mod particular, finanțarea investițiilor prezintă o provocare specială, atât din perspectiva capitalizării scăzute, cât și din cea a lipsei de garanții suplimentare, solicitate de instituțiile de credit.
- **Inovație:** Întreprinderile românești sunt încă mult mai puțin predispuse să inoveze decât media UE, iar decalajul general al performanței țării, în ceea ce privește inovația, față de UE, devine tot mai mare. IMM-urile românești sunt mai puțin probabil dispuse să investească în inovație decât media UE.
- **Sustenabilitate:** În prezent, IMM-urile contribuie modest la investițiile pentru a reduce emisiile de carbon și pentru a combate efectele evenimentelor climatice, majoritatea alocând mai puțin de **5% din investițiile totale**¹. Cu toate acestea, în următorii trei ani, **66% dintre IMM-uri**² intenționează să investească, fiind o proporție mai mare decât media UE (54%); interesul se manifestă în creștere, în special pentru eficiența energetică.
- **Deficit de finanțare estimat:** Cererea de finanțare nesatisfăcută în sectorul IMM-urilor era estimată la **2,13 miliarde EUR la nivelul anului 2023**³.

<i>Categorie</i>	<i>Deficit total de finanțare bancară</i>
IMM	2.13 mld. Euro
<i>Din care:</i>	
<i>Micro</i>	532.5 mil. Euro
<i>IMM-uri inovatoare</i>	750 mil. Euro
<i>Alte IMM-uri</i>	1,380 mil. Euro

¹ Banca Națională a României (2023), Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România, decembrie, p.19.

² Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024.

³ Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024.

3.2 Agricultură și sectorul agroalimentar

- **Deficiențe structurale:** Agricultură românească este caracterizată de o fragmentare semnificativă, ferme mici (88,7% au sub 5 hectare), operând la nivel de subzistență sau de semi-subzistență, cu productivitate scăzută față de media UE și orientare limitată către piață. Sistemul de irigații este învechit, iar peste 75%⁴ din suprafețele echipate cu sisteme de irigații sunt nefuncționale sau ineficiente din punct de vedere al consumului energetic.
- **Alte provocări:** Agricultură a fost afectată de schimbările climatice (secetă, inundații) și de impredictibilitatea prețurilor pe fondul războiului din Ucraina. Manifestările schimbărilor climatice sunt diverse, adesea impredictibile ca și durată și intensitate și afectează deopotrivă solul, subsolul, aerul și apa. Echipamente și investiții insuficiente: deși numărul utilajelor agricole a crescut în ultimii 10 ani, acesta rămâne insuficient pentru a înlocui echipamentele vechi și nesustenabile din perspectiva poluării, multe fiind produse înainte de 1989.
- **Acces limitat la finanțare:** Cererile aprobate pentru credite bancare sunt sub media UE, iar rata de refuz a solicitărilor de către fermieri este mai mare. Costul finanțării este o barieră majoră, 39%⁵ dintre firmele din agricultură raportând dificultăți cauzate de nivelurile ridicate ale dobânzilor. Fermierii apelează la surse private de finanțare (familie, prieteni, furnizori), în absența unei finanțări bancare predictibile și continue, iar piața informală de creditare este semnificativă, reprezentând circa 1 miliard EUR. Nevoile de finanțare ale fermelor și sectorului agroalimentar sunt așteptate să crească semnificativ în următorii trei ani.
- **Deficit de finanțare estimat⁶:** Cererea de finanțare nesatisfăcută în agricultură a fost estimată la **11,43 miliarde EUR în 2022**, cea mai mare din UE. Aproximativ o treime din acest deficit afectează tinerii fermieri. Pentru IMM-urile din sectorul agro-alimentar, deficitul de finanțare estimat a scăzut semnificativ, de la 440 milioane EUR în 2018 la **149,8 milioane EUR în 2022**, care poate fi explicat prin faptul că sectorul agroalimentar include, în general, companii mai mari, mai stabile, mai bine organizate și integrate în lanțuri valorice, ceea ce le permite să acceseze mai ușor finanțarea de pe piață.

<i>Categorie</i>	<i>Deficit total de finanțare bancară</i>
Ferme	11.43 mld. Euro
<i>Din care:</i>	
<i>Tineri fermieri</i>	Aprox. 3.81 mld. Euro
IMM-uri în sect. agroalimentar	149.8 mil. Euro

3.3 Infrastructură și dezvoltare locală

- **Deficiențe structurale:**
 - **Transport:** România are cea mai mică densitate de drumuri din UE (38 km/milion locuitori)⁷, afectând competitivitatea economică a țării. Infrastructura - rutieră și feroviară - este insuficientă și necesită dezvoltări importante pentru a crește viteza transporturilor

⁴ Ciobotaru M.E. (2023), *The Ongoing Challenge. Why Doesn't Romania Irrigate to its Potential? An Assessment of the Status of Irrigation in Romania through a Resilience Lens*, Euro-Atlantic Resilience Centre, p. 9.

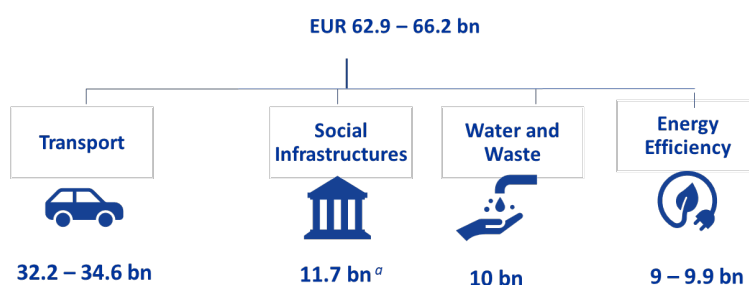
⁵ *Fi-compass (2023), Survey on financial needs and access to finance of EU agricultural enterprises*

⁶ *Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024*

⁷ *Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024*

și realiza conexiuni cheie cu rețeaua de transport european (TEN-T) pentru toate regiunile țării. În procesul de extindere al rețelei de transport, un considerent important este dezvoltarea acesteia cu menținerea emisiilor de gaze cu efect de seră sub control.

- **Apă și canalizare:** Aproximativ 4,5⁸ milioane de oameni nu au acces la rețele de apă potabilă curentă, iar 29%⁹ dintre unitățile administrative nu au rețele de apă. Infrastructura este fragmentată și divizată ca mod de administrare între autorități publice locale și peste 1.000 de operatori locali și regionali. Prin urmare, este necesară modernizarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare și, în ciuda mobilizării considerabile de capital și a experienței operatorilor, în special din orașele mari, cu diferite instituții financiare, nevoile de investiții ale sectorului depășesc resursele disponibile în prezent.
- **Infrastructură socială:** Investițiile în sănătate, cultura și educație sunt printre cele mai mici din UE: Cheltuielile pentru sănătate (6,27%¹⁰ din PIB) și educație (3,1% din PIB) sunt semnificativ sub media UE. Infrastructura școlară este precară mai ales în zonele rurale (72% din școlile rurale nu au laboratoare), iar 42% din clădirile școlare sunt în zone de risc seismic și ar necesita atenție urgentă din perspectiva siguranței, ce ar trebui să îmbrace forma consolidărilor.¹¹
- **Eficiență energetică și schimbări climatice:** 77% dintre clădirile din România necesită renovare energetică. Rata anuală de renovare este de doar 0,5%, comparativ cu obiectivul stabilit de 3,39% în 2030. Lipsesc stimulentele financiare și accesul la produse financiare adecvate.
- **Capacitatea autorităților locale:** Autoritățile locale au dificultăți în cofinanțarea proiectelor și gestionarea fluxurilor de numerar. Lipsa capacității tehnice și administrative împiedică implementarea proiectelor complexe. Multe orașe mici și comune depind de granturi naționale și europene pentru a-și acoperi nevoile financiare, dar întâmpină dificultăți în cofinanțarea și gestionarea fluxurilor de numerar necesare proiectelor. Contribuția locală pentru proiectele finanțate prin PNRR și PDD (în exercițiul financiar actual) și POR sau POS Mediu (din programarea anterioară, 2014-2020, făcute și refazate în exercițiul curent), rămâne o provocare semnificativă.
- **Deficit de finanțare estimat¹²:** Deficitul de finanțare în sectorul infrastructurii este estimat la 63-66 miliarde EUR, cel mai mare fiind în transport, apă și eficiență energetică. În sectorul social (sănătate și educație), cerințele exacte de finanțare sunt subestimate din cauza lipsei de date precise.

^a The financial gap on social infrastructure is conservative due to the lack of information on total financial needs on educational infrastructure

13

⁸ World Bank, *Romania Water Diagnostic Report: Moving toward EU Compliance, Inclusion, and Water Security*, June 2018, p.20, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/114311530025860150/pdf/127630-REVISED-W18010.pdf>

⁹ Planul național de investiții "Anghel Saligny"

¹⁰ Strategia națională sănătate 2023-2030

¹¹ Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024

¹² Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024

¹³ Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024

3.4 Tranziția climatică

În septembrie 2023, creditele verzi din România însumau 3 miliarde RON, reprezentând doar 1,6% din portofoliul de credite corporative al băncilor¹⁴. Aproape jumătate dintre aceste credite sunt destinate clădirilor verzi (47%), urmate de proiecte pentru energie regenerabilă și sisteme de încălzire/răcire (24%) și de eficiența energetică (10%). Diferite sectoare utilizează creditele verzi pentru scopuri specifice: construcțiile și imobiliarele se concentrează pe clădiri verzi, companiile comerciale pe eficiența energetică, iar agricultura pe proiecte de mediu și tehnologii eficiente energetic.

În 2023, România a adoptat prin HG *Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră* (LTS) care vizează atingerea neutralității climatice până cel mai târziu în 2050. România și-a asumat obiective și ținte strategice prin notificarea la Comisia Europeană a variantei actualizate a Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), care va acoperi perioada 2025-2030. Analiza care a stat la baza PNIESC arată că România poate deveni neutră din punct de vedere climatic înainte de 2045 și contribui la un viitor mai sigur, mai competitiv și mai verde pentru România și Europa. Țintele LTS și PNIESC necesită investiții semnificative în majoritatea sectoarelor din economie și vor implica atât actori publici (autorități regionale, locale, operatori regionali), cât și privați.

Dezvoltarea lentă a finanțării verzi este asociată cu lipsa stimulentei pentru companii de a accesa credite verzi, în ciuda unui impuls în creștere. Provocările includ lipsa unor avantaje la ratele dobânzii comparativ cu creditele tradiționale și criteriile suplimentare impuse pentru raportare și monitorizare, în special în cadrul reglementărilor europene mai stricte privind raportarea non-financiară a sustenabilității. Doar 3% dintre firmele românești au luat măsuri pentru a dobândi expertiză în respectarea acestor cerințe, în timp ce 35% consideră că investițiile ridicate necesare pentru conformarea la cerințe reprezintă o barieră pentru efectuarea de investiții legate de adaptarea la schimbările climatice¹⁵.

Creditele aliniate sau parțial aliniate cu Taxonomia UE reprezintă doar 1% din portofoliul de credite corporative, fiind concentrate în principal în sectorul imobiliar (clădiri verzi) și utilități (energie regenerabilă). Banca Națională a României subliniază necesitatea mobilizării capitalului privat pentru decarbonizare, integrarea aspectelor climatice în finanțare și dezvoltarea sectorului bancar și a piețelor de capital locale pentru a sprijini tranziția verde.

3.5 Sinteza deficitelor de finanțare identificate¹⁶ (mld. Euro)

	IMM	Agricultura	Agro alimentar	Transport	Social	Apă și Gunoi	Eficiență Energetică
Deficit	2.13	11.43	0.149	32 – 34.6	11.7	10	9 - 10

¹⁴ Banca Națională a României (2023), *Raport Stabilitate Financiară - Decembrie 2023*, pp.41-42

¹⁵ Banca Națională a României (2022), *Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România – Aspecte privind riscul climatic, octombrie 2022*.

¹⁶ *Market Assessment, Banca Europeană de Investiții, actualizare ianuarie-aprilie 2024*

4. Strategia de Investiții și Creditare; Produse financiare propuse, beneficiari finali

4.1 Obiective strategice conform Strategiei de afaceri a Băncii

Conform Strategiei sale de afaceri și în scopul îndeplinirii misiunii sale, pentru reducerea și remedierea disfuncționalităților din piața financiară din România, BID are următoarele **obiective strategice**:

- I. facilitarea accesului la finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv a microîntreprinderilor și start-up-urilor, întreprinderi inovatoare, întreprinderi agricole și fermieri;
- II. înlesnirea finanțării proiectelor viabile de infrastructură, atât locale și regionale, cât și naționale, și atragerea capitalului privat în investiții;
- III. sprijinirea procesului de accesare și utilizare a fondurilor europene și a efectului de multiplicare asociat;
- IV. furnizarea de asistență tehnică.

Pentru a atinge aceste obiective strategice, considerăm că următoarele **modalități de acțiune** sunt esențiale:

- ✓ colaborarea strânsă cu intermediarii financiari locali (bănci, companii de leasing, alte instituții financiare non-bancare), cu instituțiile financiare europene și internaționale, cu autoritățile locale, dar și cu ministerele relevante în domeniul administrării fondurilor europene și naționale dedicate atingerii obiectivelor de politici agreeate la nivel UE, cum ar fi coeziune, inovare, adaptare la schimbările climatice sau atingerii neutralității climatice. De asemenea, un rol important în îndeplinirea obiectivelor strategice este reprezentat de cooperarea cu alte bănci de dezvoltare europene sau internaționale, precum și participarea activă în asociațiile de profil, pentru dezvoltarea de schimb de informații, experiență, cunoștințe, dar și pentru exploatarea oportunităților comune regionale și europene;
- ✓ acționarea cu rol de catalizator având ca scop încurajarea și mobilizarea investițiilor private;
- ✓ promovarea unei economii de neutralitate climatică și a unei dezvoltări durabile devenind un actor important în susținerea transformărilor necesare pentru atingerea obiectivelor climatice ale țării.

4.2 Modalități de intervenție (canale de distribuție)

Banca va fi un intermediar financiar important între entitățile publice și sectorul privat, catalizând într-un mod responsabil resurse private pentru a îmbunătăți performanța economică în zonele identificate cu disfuncționalități de piață.

Pentru a evita competiția cu operațiunile și serviciile oferite de instituțiile financiare care activează pe piața din România, Banca va acționa în principal și preponderent ca furnizor de finanțare indirectă.

Banca va interveni și direct, prin acordarea de sprijin financiar sectorului public (entități publice și companii în subordinea acestora) unde au fost identificate disfuncționalități de piață și deficit de finanțare, prin diverse instrumente, în special prin cofinanțări alături de sectorul privat.

Sintetizând, Banca are la dispoziție două modalități de intervenție:

- a) **indirect** - unde majoritatea finanțării va fi oferită prin intermediul instituțiilor financiare comerciale, oferind însă acestora soluții de garantare care să ușureze accesul la finanțare pentru beneficiarii finali;
- b) **direct** - pentru anumite segmente, cum ar fi sectorul infrastructurii (unde este identificat un eșec de piață și un deficit de finanțare), de obicei împreună cu cofinanțare din partea instituțiilor financiare, având rolul de a cataliza și completa finanțarea privată comercială.

Pentru atingerea obiectivelor sale, Banca dezvoltă și implementează instrumente financiare printr-o serie de structuri diferite:

- I. în nume propriu, inclusiv prin colaborare cu instituții financiare internaționale;
- II. pe baza de mandate primite din partea:
 - a. statului român, prin Ministerul Finanțelor și alte ministere de linie;
 - b. Uniunii Europene, prin Comisia Europeană;
 - c. statului român, prin diverse structuri administrative, cum ar fi /autorități de management, care administrează fonduri europene și/sau naționale, precum și alte forme de sprijin financiar destinate investițiilor pentru crearea, dezvoltarea și/sau modernizarea infrastructurii din domenii relevante, cum ar fi, dar fără a se limita la: agricultura, transporturi, energie, inovare, infrastructura socială etc.

4.3 Activitatea în nume propriu: produse financiare propuse, beneficiari finali

4.3.1 Ajutorul de stat

Având în vedere condițiile de ajutor de stat în care a fost înființată Banca, prevăzute în *Decizia Comisiei Europene 104762 (2022/N) privind ajutorul de stat pentru înființarea Băncii de Investiții și Dezvoltare*, BID își proiectează produsele financiare respectând normele relevante în materie de legislație de ajutor de stat. Banca, fie direct, fie prin intermediarii financieri (după caz), implementează măsurile necesare pentru a asigura conformitatea.

Decizia CE menționată descrie mandatul de activități al Băncii, care include servicii de finanțare și consultanță, conform următoarelor reglementări privind ajutorul de stat, ce vor fi aplicate în procesul de concepție a produselor:

Grup țintă	Reguli ajutor de stat aplicabile
IMM	General Block Exemption Regulation (GBER) (Commission Regulation (EU) No 651/2014) The <i>de minimis</i> Regulation (Commission Regulation (EU) 2023/2831)
IMM în agricultură	Agricultural Block Exemption Regulation (ABER) (Commission Regulation (EU) 2022/2472 of 14 December 2022 declaring certain categories of aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union) The agriculture <i>de minimis</i> regulation (Commission Regulation (EU) No 1408/2013)
IMM în acvacultură	Fisheries Block Exemption Regulation (FIBER) (Commission Regulation (EU) 2022/2473 of 14 December 2022 declaring certain categories of aid to undertakings active in the production, processing and marketing of fishery and aquaculture products compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union))
Furnizori de Servicii de interes economic general	SGEI Decision (Commission Decision of 20 December 2011) Commission Decision of 20 December 2011 on the application of Article 106(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest. SGEI <i>de minimis</i> Regulation (Commission Regulation (EU) 2023/2832 of 13 December 2023 on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid granted to undertakings providing services of general economic interest)

În plus, în ceea ce privește infrastructura, BID poate finanța activități non-economice, inclusiv infrastructura de transport, eficiența energetică a clădirilor rezidențiale, infrastructura unităților administrativ-teritoriale, utilitățile publice, infrastructură pentru cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) și facilități de infrastructură pentru sănătate. În alte cazuri, în care proiectul are legătură cu o activitate economică, sprijinul poate fi acordat în conformitate cu Regulamentul General de Exceptare pe Categoriile (GBER), inclusiv Articolul 48 (energie), Articolul 53 (patrimoniu și cultură) și Articolul 56 (infrastructură locală).

Banca își poate extinde portofoliul său de activități în relație cu ajutorul de stat față de cele deja menționate în Decizia Comisiei Europene, pe baza cărora își creează produsele și serviciile în nume și cont propriu, cu condiția notificării individuale către Comisie sau autorități naționale cu competențe în domeniu, pentru aprobare.

Pentru proiectarea produselor sale, BID colaborează cu Consiliul Concurenței și cu Consiliul interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat, precum și cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

4.3.2 Lista instrumentelor financiare și a produselor ce vor fi oferite de Bancă

Lista instrumentelor financiare și a produselor ce vor fi oferite de Bancă în perioada 2025-2026, precum și cele propuse pentru perioada viitoare (începând cu 2027/2028), este prezentată mai jos:

Perioada 2025-2026:

(a) **Garanții:**

- **De portofoliu** – care contribuie la îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor indirect, prin intermediul instituțiilor financiare. Garanția de portofoliu va fi lansată la începutul anului 2025 și este structurată în 2 variante – plafonată (adresată microîntreprinderilor, așa cum sunt definite acestea la nivel european) și neplafonată (pentru IMM-urile mici și medii); Acest produs urmează a fi completat pe parcursul anului 2025 cu o garanție de portofoliu dedicată agriculturii, iar din 2026 cu două noi garanții - una dedicată inovării și alta susținerii pentru IMM-urile care planifică să-și „înverzească” activitatea.
- **Individuale** – facilitarea de garanții individuale, ce va fi lansată, de asemenea, la începutul anului 2025, are ca beneficiari finali entitățile publice, cu o orientare a volumelor în 2025 pentru operatorii furnizori de servicii de alimentare cu apă și de canalizare, precum și pentru alte proiecte de infrastructură dezvoltate de entități publice. Începând cu 2026, Banca va extinde ariile de acoperire pentru eficiență energetică și transport.

Garanțiile individuale vor sprijini indirect proiectele, prin intermediul instituțiilor financiare comerciale, oferind posibilitatea creșterii accesului la finanțare pentru proiecte care, în absența garanției BID, nu și-ar găsi sau ar avea dificultăți de finanțare pe piață.

Ordinea în care Banca va acoperi domeniile menționate nu este obligatorie, BID reacționând în funcție de nevoile și cererea identificată în piață.

Tabel 1 – Garanția de portofoliu pentru IMM

Caracteristici principale	<p>Beneficiari finali eligibili: IMM-uri, definiția europeană Rată garantare: 70% Garanție plafonată¹⁷ sau neplafonată Tip de finanțare eligibilă: credit, leasing financiar Maturitate: 12 luni – 10 ani Suma maximă garantată: 2 milioane EUR în echivalent RON, per tranzacție Scopul finanțării: Împrumuturile vor fi utilizate exclusiv pentru (a) investiții în active corporale și necorporale și (b) Capital circulant. Credite noi, fără refinanțări.</p>
Cerințe pentru intermediarii Financieri	<p>Intermediarii financieri vor transfera beneficiul obținut ca urmare a utilizării garanției BID către beneficiarii finali Intermediarii financieri sunt responsabili pentru identificarea, selecția, analiza și implementarea creditelor pentru beneficiarii finali. Intermediarii financieri vor avea obligația de a evalua eligibilitatea din perspectiva ajutorului de stat a beneficiarilor finali, de a stabili echivalentul subvenție brută, a raporta și recupera sumele, după caz.</p>
Legătura cu Obiectivele strategice ale BID	<p>Produsul de garanție de portofoliu pentru IMM deservește primul obiectiv strategic din Strategia de Afaceri a BID, facilitarea accesului la finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv a microîntreprinderilor și start-up-urilor;</p>

Tabel 2 – Garanții individuale

Caracteristici principale	<p>Beneficiari finali eligibili: unități administrative teritoriale (UAT) și companii deținute de organisme publice angajate într-un serviciu public, companii de utilități publice, alte companii de interes public local sau național, instituții publice; Rată garantare: până la 80% Maturitate: 12 luni – 15 ani Suma minimă/maximă garantată: 1-30 milioane EUR în echivalent RON Scopul finanțării: Proiecte de investiții (active corporale sau necorporale) ce au ca scop dezvoltarea durabilă a comunităților locale sau regionale, precum: infrastructură, utilități publice, educație, sănătate, energie regenerabilă</p>
Legătura cu Obiectivele strategice ale BID	<p>Garanțiile individuale deservește obiectivele strategice 2 și 3 din strategia BID: 2) înlesnirea finanțării proiectelor viabile de infrastructură, atât locale și regionale, cât și naționale și atragerea capitalului privat în investiții; 3) sprijinirea procesului de accesare și utilizare a fondurilor europene și a efectului de multiplicare asociat</p>

¹⁷ O „garanție plafonată” reprezintă o structură în care garantul acoperă pierderile până la un nivel maxim prestabilit, calculat ca procent din valoarea totală garantată. Spre deosebire de rata de garantare, care acoperă pierderile pentru fiecare expunere individuală, plafonul limitează răspunderea totală a garantului.

(b) Credite:

- Produsul de creditare va fi lansat la începutul anului 2025;
- Facilitățile de creditare au ca obiect finanțarea proiectelor de infrastructură locală, regională sau națională acordate autorităților publice sau companiilor din subordinea acestora, cu o orientare preponderentă a volumelor în 2025 pentru operatori de apă și canal, dar și municipalități pentru proiecte diverse. De asemenea, într-o măsură mai mică, vor fi structurate și oferite finanțări pentru instituții de micro-finanțare, cu scopul sprijinirii accesului la finanțare pentru microîntreprinderi.
- Începând cu 2026, volumele acordate vor acoperi, suplimentar față de 2025, și:
 - eficiență energetică, în special susținerea renovării și a eficientizării clădirilor, atât pentru clădiri publice, cât și individuale (blocuri de locuințe), și
 - transport (drumuri, cale ferată, etc).
- Similar cu produsele de garanții individuale, ordinea în care Banca va acoperi domeniile menționate nu este obligatorie, BID reacționând în funcție de nevoile și cererea identificate în piață.
- Produsele de creditare din surse proprii BID pot avea destinații variate, inclusiv și fără a se limita la, cofinanțare și pre-finanțare în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri europene, precum și finanțarea fără fonduri europene a diverselor proiecte de infrastructură. Structura și caracteristicile acestor produse vor fi suficient de flexibile încât să acopere nevoile și particularitățile necesare în acest moment pentru implementarea proiectelor autorităților locale și a companiilor aflate în subordinea acestora.
- **Creditarea directă va interveni în arii unde este identificat un eșec de piață și un deficit de finanțare, de obicei (dar nu obligatoriu) împreună cu cofinanțare din partea instituțiilor financiare** având rolul de a cataliza și completa finanțarea privată comercială;
- **Sustenabilitatea proiectelor:** BID va integra principii „do no significant harm” (a nu prejudicia în mod semnificativ) și de promovare a unei economii de neutralitate climatică și a unei dezvoltări sustenabile în procesele sale. Acestea asigură că proiectele finanțate respectă standardele de mediu și climă și contribuie la obiectivele strategice ale Uniunii Europene;
- **Criterii pentru gestionarea riscului și excluderea proiectelor neconforme:** procesele interne ale BID în zona de creditare vor include un mecanism pentru excluderea proiectelor care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate, cum ar fi respectarea reglementărilor de mediu și sustenabilitate sau situație financiară incertă (proiecte neviabile).
- **Asistență tehnică pentru creșterea calității proiectelor:** BID își propune sprijinirea beneficiarilor prin asistență tehnică și consultanță în structurarea proiectelor. Aceasta include îmbunătățirea capacității beneficiarilor de a dezvolta proiecte viabile și sustenabile, contribuind astfel la ridicarea calității propunerilor de proiecte și va deveni disponibilă din 2027 pentru autorități publice locale.
- BID va lua în considerare o abordare flexibilă, care să atragă atât autoritățile publice locale mai mici, care au adesea acces limitat la finanțare comercială, cât și orașele și municipalitățile mai mari, care au nevoie de finanțare în condiții mai favorabile decât cele de pe piață, pentru a-și implementa portofoliul de proiecte gândite în beneficiul comunităților pe care le reprezintă.

Tabel 3 – Credite

Caracteristici principale	<p>Beneficiari finali eligibili: unități administrative teritoriale (UAT) și companii deținute de organisme publice angajate într-un serviciu public, companii de utilități publice, alte companii de interes public local sau național, instituții publice.</p> <p>Suma minimă/maximă: 1-30 milioane EUR în echivalent RON</p> <p>Maturitate: max. 15 ani</p> <p>Scopul finanțării: Proiecte de investiții (active corporale sau necorporale) ce au ca scop dezvoltarea durabilă a comunităților locale sau regionale, precum: infrastructură, utilități publice, educație, sănătate, energie regenerabilă</p> <p>Credit ce se acordă fie direct, fie în sindicalizare cu alți creditor/bănci comerciale ce participă la finanțarea aceluiași proiect de investiții</p>
Legătura cu Obiectivele strategice ale BID	<p>Creditele deserveșc obiectivele strategice 2 și 3 din strategia BID:</p> <p>2) înlesnirea finanțării proiectelor viabile de infrastructură, atât locale și regionale, cât și naționale și atragerea capitalului privat în investiții;</p> <p>3) sprijinirea procesului de accesare și utilizare a fondurilor europene și a efectului de multiplicare asociat</p>

Produsele de mai sus pot să fie oferite și în condiții de piață, respectând principiul investitorului privat (MEO), conform Deciziei CE privind ajutorul de stat, pe baza unei analize ex-ante care identifică anumite deficiențe care împiedică dezvoltarea eficientă a unor sectoare ale economiei și după îndeplinirea testului de prevenire a excluderii instituțiilor financiare private (crowding-out).

În acest sens, beneficiarul trebuie să demonstreze că nu a primit oferte financiare de finanțare de la finanțatorii privați, sau că termenii acestor oferte nu sunt în condiții de piață rezonabile. Modalitatea de funcționare a acestui test de prevenire a excluderii instituțiilor financiare private este descrisă în amănunt în cap. 5.8 din Actul Constitutiv al Băncii.

(c) Servicii de consultanță și asistență tehnică (obiectiv strategic 4):

Banca urmează să-și dezvolte serviciile de consultanță și asistență tehnică (AT) pentru a facilita deblocarea investițiilor și pentru a crește capacitatea de absorbție a fondurilor europene. Serviciile și produsele potențiale din cadrul componentei de consultanță și asistență tehnică vor fi dezvoltate treptat și ar putea fi finanțate parțial din resurse proprii și/sau din fonduri europene (Technical Support Instrument, fonduri europene structurale și de investiții/ ESIF; Platforma de consiliere InvestEU/ InvestEU Advisory Hub) și/sau din comisioanele plătite de clienți.

Folosindu-se de expertiza internă și externă, Banca va acorda consultanță către:

✓ **IMM-uri, inclusiv cele active în Agricultură:**

BID va oferi servicii de consultanță personalizate pentru IMM-uri, inclusiv cele active în agricultură, în domenii precum planificarea afacerilor, inovația, marketingul, comerțul exterior și extinderea regională. Prin garantarea împrumuturilor și furnizarea de sprijin consultativ direct, BID va ajuta IMM-urile să își îmbunătățească strategiile, să acceseze finanțare și să se extindă pe piețele externe prin strategii de export și acces la capital

privat. Această abordare duală consolidează competitivitatea economică a României la nivel global.

- ✓ **Îmbunătățirea strategiei financiare pentru entitățile publice locale și regionale:**
BID va sprijini autoritățile locale în structurarea finanțării pentru proiectele de infrastructură și accesarea fondurilor europene. De asemenea, va contribui la consolidarea capacității acestora de a elabora strategii pe termen mediu și lung pentru a promova dezvoltarea regională sustenabilă, cu o planificare coerentă care să depășească ferestrele temporare de acces la fonduri structurale.
- ✓ **Cercetare, Dezvoltare și Inovare:**
BID va sprijini proiectele de CDI prin facilitarea accesului la finanțare și promovarea colaborării între instituțiile de cercetare și companiile relevante din diverse sectoare ale economiei, cum ar fi, fără a se limita la, cele din industrie și agricultură, consolidând capacitatea de inovare și competitivitatea pe termen lung a României.
- ✓ **Tranziția climatică și dezvoltarea sustenabilă:**
BID va oferi AT pe teme legate de adoptarea principiilor de sustenabilitate la nivelul proiectelor de investiții și a instituțiilor publice și cvasi publici, concomitent cu realizarea de misiuni tematice pentru îmbunătățirea punctajelor ESG pentru intermediarii financiari, prin recomandări referitoare la utilizarea de instrumente pentru analiza amprentei de carbon, evaluarea riscurilor climatice și elaborarea planurilor de tranziție, aliniind clienții la obiectivele de sustenabilitate și angajamentele naționale și europene în materie.

Perioada viitoare (începând cu 2027/2028):

Începând cu 2027, pentru produsele de **garanții individuale și pentru creditare**, Banca va extinde sectoarele acoperite și prin includerea sectoarelor educație și/sănătate, cu mențiunea că proiecte din aceste domenii prioritare vor putea fi finanțate și mai devreme, dacă situația concretă din piață o va necesita.

Instrument financiar – Capitaluri proprii: Produsele de tip equity sunt prevăzute a fi oferite de BID în nume propriu începând cu 2028. În același timp, BID își va consolida capacitatea în acest sector prin urmărirea implementării unor produse de tip equity în mandat, după caz.

Împrumuturi de tip **Seed loans, combinate cu un element de grant**, sunt instrumente financiare concepute pentru a sprijini etapele incipiente ale unei afaceri sau proiect, cunoscute drept „etapa seed” (de început). Aceasta este, de obicei, etapa în care antreprenorii sau start up-urile își dezvoltă ideea inițială sau prototipul și au nevoie de finanțare pentru a-și pune bazele activității.

Finanțări de proiecte (project finance), inclusiv în structuri de parteneriat Public-Privat (PPP):

Pe măsură ce BID își consolidează poziția pe piață și își dezvoltă capacitatea operațională, va lua în calcul crearea unor produse dedicate finanțării proiectelor mari, inclusiv a celor dezvoltate în structuri de tip Parteneriat Public-Privat (PPP).

Aceste produse ar putea include facilități de credit pentru finanțarea proiectelor mari de infrastructură de orice tip (transporturi, de sănătate, educație, transport, energie, etc), scheme de garantare pentru reducerea riscurilor asociate investițiilor mari și suport tehnic pentru structura financiară și juridică a proiectelor.

Prin produsele de tip *project finance*, inclusiv de tip PPP, BID va putea cataliza investiții semnificative în infrastructură, contribuind la dezvoltarea economică și la creșterea accesului la servicii moderne pentru comunități, în special în sectoarele transportului, energiei, sănătății și educației

Întreprinderile mari reprezintă o categorie de beneficiari importantă pentru BID, ca promotori potențiali ai proiectelor de infrastructură mare, cu condiția îndeplinirii criteriilor de eligibilitate pentru a primi finanțare/garantare din partea Băncii, în conformitate cu reglementările europene și legislația națională din domeniul ajutorului de stat.

4.4 Activitatea pe bază de mandat

4.4.1 Ajutorul de stat în contextul activităților desfășurate în mandat

Având în vedere specificul activităților derulate de Bancă în mandat, evaluarea ajutorului de stat se face pe fiecare axa de implementare a activităților din mandat, prin consultarea cu Consiliul Concurenței sau Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, după caz, atunci când este necesar, și în conformitate cu reglementările europene și legislația națională privind ajutorul de stat, menționată la punctul **3.3.1 Ajutorul de stat**

4.4.2 Mandat din partea statului român: preluarea activității de la Exim Banca Românească

În contextul reorganizării și eficientizării activităților de susținere a investițiilor și dezvoltării economice, Banca va oferi produse financiare pentru acoperirea cererii din piață adresate anterior de Eximbank, în numele și contul statului, conform Ordonanței de Urgență nr. 126/2024, cu modificările și completările ulterioare.

Această măsură vizează consolidarea rolului BID ca principal intermediar financiar al statului român în implementarea politicilor de dezvoltare economică și socială, asigurând o administrare centralizată și eficientă a instrumentelor financiare dedicate investițiilor strategice.

BID va continua să gestioneze activitățile specifice în mandat, precum și cele privind reprezentarea statului în fonduri de investiții regionale, cum ar fi Fondul de Investiții al Inițiativei celor 3 Mări, catalizând astfel resursele publice și private pentru proiecte de infrastructură, energie, mediu și dezvoltare regională.

4.4.3 Mandat pentru activitatea de administrare fonduri europene

Prin activitatea de administrator de fonduri europene, Banca va administra instrumente financiare, precum:

- **Împrumuturi** - structuri de împărțire a riscurilor pentru portofolii de credite, care vor sprijini beneficiarii prin reducerea costurilor de finanțare, scăderea cerințelor de garanții și mobilizarea resurselor adiționale de la instituții financiare partenere;
- **Garanții de portofoliu;**
- **Equity:** Fonduri de capital investițional, prin care se vor atrage și resurse private și care vor sprijini companiile inovatoare sau cele fără acces la finanțare bancară, contribuind, printre altele, la dezvoltarea competențelor de management și extinderea accesului pe piețe noi;
- **Grant-uri:** în măsura în care sunt combinate într-o operațiune unică cu împrumuturi, garanții de portofoliu sau instrumente de capital.

Banca poate participa la desenarea și concepția instrumentelor financiare de mai sus alături de Autoritățile de Management, pe baza rezultatelor din analizele ex-ante.

De asemenea, Banca va acorda finanțări complementare care să acopere deficitele de finanțare din piață identificate în analizele ex-ante, sub forma de credite sau garanții (ex: linii de credit pentru eficiență energetică, finanțări, pre-finanțări - și cofinanțare pentru proiecte europene, credite pentru reabilitare infrastructură, etc), prin intermediul produselor de creditare descrise la activitățile în nume propriu. Finanțarea poate fi combinată cu subvenții sau reduceri de dobândă, oferind un sprijin suplimentar beneficiarilor, cu respectarea limitelor /regulilor de ajutor de stat.

BID va asigura o administrare transparentă și profesionistă a acestor instrumente financiare, în strânsă colaborare cu autoritățile de management și partenerii financiari. Această abordare va susține atât creșterea economică, cât și consolidarea capacității beneficiarilor de a absorbi și utiliza finanțarea într-un mod sustenabil.

Gestionarea instrumentelor financiare finanțate prin fonduri europene se poate realiza de către BID prin:

- ✓ atribuire directă a unui contract pentru executarea unui instrument financiar, în conformitate cu prevederile lit. c), alin. (3), art. 59, din Reg. UE 1060/2021, aplicabile pentru fondurile europene aflate în administrare națională;
- ✓ asumarea rolului de partener de implementare și parcurgerea procesului de Evaluare pe bază de piloni („Pillar Assessment”), pentru fonduri administrate indirect la nivelul Comisiei Europene, conform Deciziei Comisiei din 17 aprilie 2019 privind stabilirea noului mandat pentru metodologia de evaluare bazată pe piloni, care urmează să fie utilizată în temeiul Regulamentului (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului (2019/C 191/02)

Pentru procesul de Evaluare pe bază de piloni („**Pillar Assessment**”), Banca va parcurge un proces de verificare complex prevăzut de Regulamentului (UE) 2018/1046 („Regulamentul financiar”).

Această evaluare asigură că partenerii de implementare au capacitatea administrativă și financiară necesară pentru a gestiona în mod corespunzător fondurile UE, conform standardelor și cerințelor stabilite de legislația europeană. Evaluarea cuprinde următorii piloni: sistemul de control intern, sistemul contabil, auditul extern independent și procedurile de acordare de finanțare către terți, inclusiv evaluarea normelor privind recuperarea fondurilor și privind excluderea din fonduri, informarea publică adecvată cu privire la destinatari și protecția datelor personale.

Obținerea acestei certificări este esențială pentru a asigura credibilitatea BID în administrarea resurselor europene, precum și pentru a sprijini implementarea eficientă a instrumentelor financiare gestionate direct de Comisia Europeană, dedicate dezvoltării economice și este planificată a se finaliza în **ianuarie 2026**, conform reformei privind operaționalizarea Băncii din Planul Național de Redresare și Reziliență, după aprobarea sa de către Comisie.

4.4.4 Alte activități potențiale în mandate posibil de preluat în administrare

BID are posibilitatea de a prelua în mandat și administrarea unor fonduri naționale, complementare celor europene, pentru a sprijini mai eficient obiectivele de dezvoltare economică ale României, reflectate în documente strategice naționale.

Prin gestionarea acestor fonduri, BID poate implementa instrumente financiare specifice, adaptate nevoilor sectoriale identificate, precum susținerea IMM-urilor, agriculturii, inovării sau infrastructurii locale de transport sau energetice¹⁸.

Tabelul 4 – Cronologia produselor oferite de BID în perioada 2025-2026 și începând cu 2027/2028

Produs	Capital propriu / Mandat	An lansare	Segment tinta	Canal distributie
1 Garantii portofoliu				
1.1 IMM generala	Propriu	2025	IMM Micro, IMM Mici IMM Medii	Inst. Financiare
1.2 IMM Inovative	Propriu	2026	IMM	Inst. Financiare
1.3 IMM Agri	Propriu	2025	IMM	Inst. Financiare
1.4 Sustenabilitate	Propriu	2026	IMM	Inst. Financiare
2 Garantii individuale				
2.1 Operatori apa si canal	Propriu	2025	Public	Inst. Financiare
2.2 Municipalitati	Propriu	2025	Public	Inst. Financiare
2.3 Transport	Propriu	2026	Public	Inst. Financiare
2.4 Energie	Propriu	2026	Public	Inst. Financiare
2.5 Sanatate /Educatie	Propriu	2027	Public	Inst. Financiare
3 Credite				
3.1 Operatori apa si canal	Propriu	2025	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
3.2 Transport	Propriu	2026	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
3.3 Energie (infrastructura si eficienta energetica)	Propriu	2026	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
3.4 Municipalitati, inclusiv Public Sector Loan Facility (BEI)	Propriu	2025	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
3.5 Institutii de Microfinantare	Propriu	2025	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
3.6 Sanatate /Educatie	Propriu	2027	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
4 Servicii Consultanta				
4.1 Tranziție neutralitate climatica (IMM si UAT)	Propriu	2026	IMM si Public	Direct (digital sau on-site) / Parteneri
4.2 Consultanta strategii autoritati locale	Propriu	2027	Public	Direct (digital sau on-site) / Parteneri
5 Alte produse				
5.1 Equity	Propriu	2028	IMM	Vehicul dedicat
5.2 Project Finance infrastructura mare	Propriu	2028	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
6 Administrare Fonduri Europene				
6.1 Instrumente financiare				
6.1.1 Credite	Mandat	2025	n/a	Inst. Financiare
6.1.1 Credite	Mandat	2025	IMM si Public	Inst. Financiare
6.1.2 Garantii	Mandat	2025	IMM si Public	Inst. Financiare
6.1.3 Equity	Mandat	2028	IMM	Vehicul dedicat
6.2 Finantare complementara (credite) - vezi si pct. 3 Credite	Propriu	2025	Public	Direct / Institutii Financiare (Sindicalizari)
7 Fonduri Administrate in nume si cont stat (NCS)				
7 Fonduri Administrate in nume si cont stat (NCS)				
7 Fonduri Administrate in nume si cont stat (NCS)	Mandat	2025	n/a	Direct / Institutii Financiare (incl. Sindicalizari)
8 Alte mandate				
8 Alte mandate	Mandat	n/a	n/a	n/a

4.5 Activități excluse indiferent de modalitățile de intervenție

Conform cerințelor aferente reformei privind operaționalizarea Băncii din cadrul PNNR, activitățile excluse de către BID trebuie să includă:

- Proiecte legate de combustibili fosili, cu excepția celor care implică gaze naturale conforme cu cerințele stricte ale Ghidului „Do no significant harm”.
- Activități din cadrul Sistemului UE de Comercializare a Emisiilor (ETS) care nu ating standardele relevante privind emisiile de gaze cu efect de seră.

¹⁸ Conform Strategiei de industrializare, aprobată prin HG 1470/2024, BID este, alături de BEI și BERD, instituție financiară implicată în susținerea domeniului energetic.

- c) Depozite de deșeuri și incineratoare, cu excepția acțiunilor care îmbunătățesc eficiența energetică sau reduc impactul negativ asupra mediului fără a extinde capacitatea instalațiilor.
- d) Instalații de tratare mecanico-biologică a deșeurilor, cu excepția adaptărilor pentru reciclare sau compostare care respectă criteriile stricte de mediu.
- e) Activități care implică eliminarea pe termen lung a deșeurilor, dacă acestea pot cauza daune semnificative mediului.

Suplimentar, în conformitate cu metodologiile și recomandările Comisiei Europene, BID asigură analiza privind respectarea principiilor DNSH la nivelul proiectelor finanțate și a beneficiarilor finali, ținând cont de sectorul de activitate, tipul de beneficiar, activitățile care vor fi implementate la nivelul proiectului, asigurând totodată complementaritatea cu cerințele de mediu și temele orizontale specifice programelor operaționale.

Mai mult, în funcție de domeniul de intervenție și măsura în care acesta se corelează cu legislația din domeniul ajutorului de stat, BID va defini criterii suplimentare de excludere pentru aplicarea la instrumentele sale financiare.

BID își propune să respecte aceste criterii și să dezvolte criterii suplimentare în cadrul strategiei ESG, contribuind astfel la finanțarea sustenabilă și la alinierea cu obiectivele europene de mediu și climă.

4.6 Valoarea adăugată a activității Băncii raportată la instrumentele financiare aflate deja în implementare pe piața din România

Rolul BID de mobilizare a resurselor financiare și tehnice pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea sustenabilă a României este susținut de următoarele aspecte, abordate pe parcursul prezentei Strategii:

1. **BID are rolul de a contribui la remedierea disfuncționalităților pieței și de a sprijini dezvoltarea economică și oportunitățile de dezvoltare:** BID se încadrează în principiile generale stabilite prin Legea nr. 207/2022, cu modificările și completările ulterioare; aceasta va interveni pentru a asigura accesul la finanțare în domeniile în care nu există suficientă disponibilitate pe piață, axându-se pe furnizarea de finanțare întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv microîntreprinderilor și start-up-urilor și, de asemenea, va sprijini proiectele de infrastructură care vizează îmbunătățirea productivității în economia României, întrucât aceste proiecte necesită, de regulă, o finanțare pe termen lung, care este dificil de asigurat pe piață.
2. **Rolul BID ca intermediar financiar și catalizator al investițiilor private:** BID are capacitatea de a combina finanțările din surse proprii cu activitățile desfășurate în mandate (ex. din partea statului sau cu fonduri europene) pentru a cataliza investițiile private în proiecte strategice. Acest model de intervenție oferă o flexibilitate și o capacitate de reacție superioară în fața nevoilor dinamice ale pieței, comparativ cu programele standard de finanțare europeană (vezi precizările de la punctul 3.4 Activitatea pe bază de mandate)
3. **Produse financiare complementare și adaptate nevoilor pieței:** BID propune instrumente financiare care abordează specific deficiențele pieței și decalajele de finanțare identificate în analizele ex-ante. De exemplu, garanțiile individuale și de portofoliu, creditele directe pentru pre- și cofinanțarea proiectelor europene și produsele de tip equity sunt sau vor fi structurate astfel încât să completeze oferta existentă, a cărei disponibilitate (plafoane și persistența în timp) este limitată, în contextul epuizării resurselor alocate pentru instrumentele de garantare din programul Invest EU.

4. **Abordare personalizată și suport tehnic:** BID își asumă un rol activ în sprijinirea beneficiarilor prin consultanță personalizată și asistență tehnică. Acest aspect include consilierea în structurarea proiectelor și facilitarea accesului la fonduri europene, adresând barierele administrative și tehnice care limitează absorbția eficientă a resurselor disponibile.
5. **Acces îmbunătățit pentru sectoare percepute ca fiind de risc ridicat:** BID poate dezvolta produse flexibile dedicate sectoarelor cu risc ridicat, cum ar fi IMM-urile inovatoare, fermele de mici dimensiuni și autoritățile locale cu capacitate financiară limitată, pentru proiecte viabile.
6. **Evitarea duplicării prin complementaritate strategică:** BID colaborează cu autoritățile de management și alte instituții (ministere de resort) pentru a se asigura că produsele sale sunt complementare cu instrumentele existente (PNRR și Politica de Coeziune sau Fondul de Tranziție Justă).

4.7 Volume de finanțare estimat a fi oferite în piață de Banca în primii 3 ani de activitate

Valoarea totală a garanțiilor emise în an și a creditelor utilizate în an			
mio Ron	2025	2026	2027
Garantie portofoliu IMM	1,750	3,500	3,550
Garantii individuale	300	840	1,080
Credite	280	820	1,260

5. Principiul „Do no significant harm” și promovarea unei economii de neutralitate climatică și a unei dezvoltări sustenabile

Având în vedere mandatul BID de a deveni un actor principal în dezvoltarea sustenabilă a României și impulsivitatea implementării obiectivelor orizontale ale tranziției verzi și digitale, întreaga strategie de afaceri a Băncii se construiește în jurul acestui obiectiv, inclusiv definirea produselor de credit și investiții, construcția fluxurilor de lucru, selecția partenerilor, clienților și proiectelor, evaluarea riscurilor, regimul raportărilor către instituții partenere, definirea și oferirea serviciilor de consultanță și asistență tehnică, etc.

Misiunea Băncii este de a sprijini dezvoltarea economică și incluziunea socială a României, competitivitatea și inovația, precum și creșterea în termeni de sustenabilitate a economiei țării, contribuind la îndeplinirea obiectivelor din programele operaționale, din planul de redresare și reziliență și planurile naționale strategice privind schimbările climatice.

Astfel, în conformitate cu Regulamentele Europene în vigoare, tipurile de acțiuni și investiții propuse în cadrul Programelor de finanțare trebuie evaluate în funcție de potențialul lor de a aduce prejudicii semnificative celor șase obiective de mediu.

Strategia de afaceri a Băncii, și implicit Strategia de Investiții și Creditare, respectă cerințele de a nu prejudicia în mod semnificativ obiectivele de mediu, în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie

2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 și în conformitate cu Comunicarea Comisiei Europene (2021/C58C 58/01) – „Orientări tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, din cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență instituit prin Regulamentul UE 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021.

La nivelul produselor și proceselor interne, BID va asigura „Imunizarea la schimbările climatice”, prin încorporarea și respectarea principiilor DNSH. În plus, respectarea cerințelor privind protecția mediului sunt esențiale pentru asigurarea contribuțiilor BID la realizarea obiectivelor climatice și de mediu din Agenda 2030 a ONU, a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) enunțate în aceasta și a acordurilor multilaterale în materie de mediu și de climă.

Acest lucru asigură o bază pentru activitățile BID, ca acestea să fie aliniate cu obiectivele de neutralitate climatică și de dezvoltare sustenabilă. De asemenea, produsele inițiale care urmează să fie lansate de BID au potențialul de a finanța o gamă variată de proiecte, care vor contribui la atingerea acestor obiective.

În același timp, suplimentar față de analiza DNSH, analiza la nivelul proiectelor de infrastructură se referă la analiza impactului asupra mediului și reziliența climatică, în conformitate cu principiile europene enunțate în „Orientări tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 (2021/C 373/01)”, cu completările ulterioare, astfel:

- Analiza privind concordanța cu Acordul de la Paris și cu obiectivele climatice ale UE, ceea ce înseamnă că fiecare proiect va fi în concordanță cu o traiectorie credibilă de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), în conformitate cu noile obiective climatice ale UE și României pentru 2030, 2040 și cu neutralitatea climatică până în 2050, cel mai târziu, precum și cu dezvoltarea rezilienței la schimbările climatice.
- Analiza privind respectarea principiului "eficiență energetică înainte de toate", care este definit la articolul 2 punctul 18 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

Produsele de creditare directă și garanțiile individuale sunt concepute pentru a impulsiona implementarea proiectelor de dezvoltare sustenabilă ale autorităților locale și companiilor de utilități publice locale, precum și companiilor private implicate în dezvoltarea infrastructurii locale și regionale. Se anticipează că un număr mare de proiecte eligibile vor include reabilitarea clădirilor, eficientizarea energetică a acestora, precum și a echipamentelor existente în scopul modernizării activelor, inclusiv creșterea semnificativă a rezilienței față de schimbările climatice. De asemenea, îmbunătățirile aduse infrastructurii de apă vor promova utilizarea eficientă a resurselor, eficientizarea stațiilor de tratare și epurare, reducerea cantităților de deșeuri, în conformitate cu rolul de promotor al neutralității climatice al BID.

Toate aspectele menționate mai sus se vor regăsi în sistemul ESMS (Sistemul de management social și de mediu) dezvoltat de BID, care cuprinde informații relevante legate de reziliența climatică, eficiența utilizării resurselor, prevenirea poluării, respectarea principiilor sociale, etc. la nivelul intermediarilor financiari, proiectelor de investiții, beneficiarilor publici și cvasi-publici.

Prevederile prezentei Strategii sunt complementare cu Strategia ESG a Băncii, precum și cu normele și metodologiile interne elaborate pentru analiza și monitorizarea respectării principiilor DNSH și a imunizării la schimbările climatice.

6. Appetitul la Risc

BID își fundamentează Strategia de Investiții și Creditare pe principii solide de management al riscului, integrate în mod clar în strategia și politicile de administrare a riscurilor. De asemenea, Banca își stabilește limitările, excluderile și caracteristicile de risc ce se aplica în procesul de concepție a produselor Băncii și în cel de selecție al clienților și al proiectelor viabile pe care Banca le va finanța.

Apetitul la risc este reflectat în **Declarația privind apetitul la risc al organului de conducere al Băncii**.

În designul produselor financiare, BID aplică practici sănătoase de gestionare a riscurilor, asigurând o abordare echilibrată între sprijinirea dezvoltării economice și menținerea sustenabilității financiare. Aceste principii garantează că produsele băncii sunt conforme cu reglementările aplicabile, adresând nevoile pieței într-un mod responsabil și bine fundamentat.

7. Mobilizarea resurselor

Contribuția statului român:

- Guvernul contribuie cu un capital de 3 miliarde RON pentru BID.
- Garanția de stat conform Deciziei CE privind ajutorul de stat este oferită cu scopul de a acoperi datoriile externe și obligațiile de garantare ale BID.

Impact: Acest sprijin permite BID să atragă resurse suplimentare semnificative în condiții avantajoase, pentru a-și susține dezvoltarea conform planului de afaceri și obiectivelor strategice menționate.

Identificarea produselor de contragarantție în parteneriat cu diverse instituții financiare internaționale:

- BID poate negocia obținerea de contragarantții de la instituții financiare internaționale, în scopul optimizării cerințelor de capital pentru activitățile financiare desfășurate.
- **Beneficii suplimentare:** Transfer de competențe, cunoștințe de piață și experiență specifică.

Accesarea de resurse/finanțări de la instituții financiare internaționale (IFI)

1. Împrumuturi și co-investiții:

- Garanția statului român pentru datoriile financiare ale BID va sprijini Banca să obțină finanțare de la instituții financiare internaționale.
- Proiectele de infrastructură vor atrage co-investiții din partea IFI și a sectorului privat.

2. Agregarea proiectelor:

- BID poate crea portofolii de proiecte mici care, colectiv, să aibă o dimensiune suficientă pentru a obține finanțare printr-un împrumut intermediat de la IFI.

Emisiune de obligațiuni, cu accent pe obligațiunile verzi: construind pe succesul emisiunii de obligațiuni suverane verzi realizată de Ministerul de Finanțe în februarie 2024, BID poate realiza emisiuni de obligațiuni care să genereze resurse pentru investiții și să extindă impactul unor măsuri din PNRR și din Planul Social pentru Climă.

**Director General
Dan Sandu**

**Director General Adjunct
Raluca Nicolescu**

**Director General Adjunct
Simina Bossennec**

www.bidromania.eu

office@bidromania.eu

Șoseaua Pipera, Nr. 43, Floreasca Park, Clădirea B, Etaj 6, Sector 2, București